

Magyar Könyvvizsgálói Kamara

Dr. Pál Tibor

Elnök Úr részére

Beszámoló a MKVK Könyvelői Tagozat 2023 tevékenységéről és 2024 évi feladatok, elképzelések

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Elnökség!

Helyzetelemzés

A Könyvelői Tagozat vezetése 2023 évben is folyamatosan figyelemmel kíséri azokat a hatásokat, amelyek a könyvelési szolgáltatással is foglalkozó könyvvizsgálók tevékenységét éri. Ez a szakmafigyelés nem csak a tagozati tagok véleményére, tapasztalataira terjed ki, hanem ennél sokkal szélesebb körű. Tesszük ezt azért, mert

- a tagozat létszáma viszonylag kicsi, így önmagában nem reprezentálja a teljes könyvelői társadalom helyzetét, problémáit;
- könyvvizsgálói munkához nagyon fontos szempont egy-egy adott megbízáshoz kapcsolódó könyvelés körülményeinek, minőségének a megértése, s az abban rejlő kockázatok megfelelő szintű kezelése.

A Könyvelői tagozat létszáma – hasonlóan a kamara taglétszámához – csökkent az előző évhez képest.

Létszám adatok	Taglétszám	-ebből aktív	-ebből szüneteltető
Könyvelői tagozati létszám 2023	232	148	84
Könyvelői tagozati létszám 2022	246	160	86
Csökkenés létszám szerint	14	12	2
Csökkenés mértéke	6%	8%	2%

A csökkenés oka a kollégák kamarából való kilépése és elhalálozás volt.

A könyvelési területen dolgozók 2023-ban is számos olyan környezeti hatásnak voltak kitéve, amelyet nehezen tudtak kezelni. A könyvelési munka átalakulása továbbra is igen jelentős ütemben jellemző, amivel sok könyvelő már nem tud szakmailag és/vagy technikailag lépést tartani, így feladja a könyvelési vállalkozását. Ennek okait az előző évi beszámolóban már összefoglaltuk (tagokkal, illetve tagozaton kívüli könyvelőkkel való konzultáció alapján készített saját kutatás szerint).

- Digitalizációs hatások – Az adatátvételi lehetőségek egyre szélesebb körben való elterjedése kézenfekvő. Ezt ki kell(ene) használni a munkaszervezésben, illetve a nyújtott szolgáltatásokban. Ez az evidencia azonban sok nehézséggel jár:
 - Több évtizede bizonytalanságot okoz a számviteli törvényben megfogalmazott információs és számviteli folyamatok tartalma. Ezek (ahogyan a számviteli törvény könyvviteli szolgáltatásra vonatkozó teljes tartalma is) a gazdálkodókra vonatkozik, de a kiszervezett könyvelés esetén a könyvelőnek kevés ráhatása van a rendszerszervezési feladatok kialakítására.

150. § (2) A könyvviteli szolgáltatás körébe tartozik különösen:

a) a számviteli politika, a könyvviteli elszámolás, a beszámolókészítés rendszerének, módszerének kialakításával (ideértve a belső információk rendszer kialakítását is), a számlarend, a könyvvizetéshez, a beszámolókészítéshez szükséges szabályzatok elkészítésével, rendszeres karbantartásával kapcsolatos feladatok ellátása, beleértve a főkönyvi nyilvántartások vezetését, az összesítő feladatok készítését, a beszámoló összeállítását, a beszámolóban, a könyvviteli nyilvántartásokban szereplő adatok elemzését, a gazdasági döntéseket megalapozó következtetések levonását is,

b) az elszámolások, a beszámolóban szereplő adatok jogszerűségének, szabályszerűségének, megbízhatóságának, bizonylatokkal való alátámasztottságának, a számviteli alapelvek követelményei megtartásának biztosításával a valóságnak megfelelő belső és külső információk előállítása, szolgáltatása.

- Az automatizálási folyamatokba bekerülő, s onnan kikerülő adatokat ellenőrizni kell, azokhoz – sok esetben – további adatokat, információkat kell manuálisan fűzni. Ezen technológiák egyedi kidolgozása és működtetése jelentős erőforrást igényel, amelyet
 - a könyvelő megfelelő tartalékok hiányában nem tud/akar megfinanszírozni;
 - a könyvelési vállalkozás jövőképe már nem fér bele
 - nincs meg az ügyféloldalon való kellő támogatás.
- Egyre több segédsoftver és platform jelenik meg, amelyekhez „érteni kell”. Ha azokat az ügyfelek használják és a könyvelés számára feldolgozandó információkat tartalmazzak, akkor a könyvelő számára feladat ezek megismerése, könyvelésbe való adaptálása. (Pl. különböző banki rendszerek még mindig nem egységes platformon működnek.)
- Nincs alapvetően megfogalmazott és elfogadott munkamódszertan a kiszervezett könyvelésre vonatkozóan. Minden szolgáltató a saját maga által – a saját erőforrásainak, kapacitásának, affinitásának, saját ügyféligényeinek figyelembevételével – tevékenykedik. (Gyakorlatilag mindenki saját maga fedezi fel azt a bizonyos „spanyol viaszt”. Ez hatalmas erőforráspazarlás szakmai szinten!)
- Folyamatos az igény az ügyfelek részéről a technikai segítségnyújtásra – sokszor olyan kérdésekben is, amely közvetett módon van csak kapcsolatban a könyveléssel.
- Továbbra is nagy a bizonytalanság a digitalizációhoz kapcsolódó felelősségi kérdésekben. (A könyvelők nem mernek szerződést módosítani egyéb okok miatt, miközben a szolgáltatási körülmények és a hozzájuk kapcsolódó felelősség nagy mértékben megváltozott.)
- Továbbra is sok a téves helyzetelemzés, digitális alkalmazásokban lévő hibaforrás:
 - automatizmusok miatt számviteli problémák (pl. öntanuló rendszer azt könyveli, ami az előző számla kontírozása volt – „16” vs „52”)
 - feltételezett több szabad kapacitás >>> több ügyfél felvételének lehetősége >>> nem jut elég idő/energia egy adott cégre >>> szolgáltatási színvonal csökkenése.

➤ **Ügyféligények változása:**

- Egyre fiatalodó ügyfélkör – más igényekkel, elvárásokkal van jelen a piacon. Ezzel szemben a könyvelői társadalomban egy folyamatos öregedés van. A szemléletmódok közötti egyensúly megteremtése nehéz.
- Fokozódik a komplex szolgáltatások iránti igény. Egyre gyakoribb, hogy az ügyfél rendszerén kell a könyvelést távoli eléréssel végezni. „Benn is vagyok, kinn is vagyok” nehézségek állandó jelenléte.
- Továbbra is nagy a nyomás a céges adminisztrációs feladatok könyvelésre való hárítása.

➤ Jelentős munkaerőhiány:

- A könyvelőknél mára kritikus mértéket ért el a szakképzett munkaerő hiánya.
- Sok a pályaelhagyó és a nyugdíjba vonuló könyvelő, helyettük kevés a szakmába belépő, illetve a könyvelőirodai területre pályázó fiatal szakember. (Bár nem csak könyvelői területre igaz, hogy
 - sajnos alacsony a képzésből kikerülő fiatalok szakmai tudása;
 - a fiatalokat jobban vonzzák a nagy céges struktúrák, mint a kisebb szervezetekben – pl. könyvelőirodákban – történő munkavégzés;
 - a fiatalok feladatokban és nem szakmai karrierben gondolkodnak;
 - a könyvelőiroda „legfeljebb” némi szakmai gyakorlat megszerzéséhez cél.
- Gyors munkaerőfluktuáció – hosszú betanítási idő az iroda részéről, gyors távozás a könyvelő oldalán.
- Az ügyfelek továbbra is a külső szolgáltatóra próbálják hárítani a cégben nem megoldható feladataikat. („Minden, ami papír vagy adat, az a könyvelő feladata!”)
- A dolgozók többségének alapvető igénye van a home office (HO) munkavégzésre. A könyvelőiroda vonatkozásában a HO számos speciális munkaszervezési és adatbiztonsági kérdést, illetve kockázatot vet fel.

➤ Gazdaságosság (eddig sem volt nagy nyereséghányaddal művelhető terület ...)

- Jelentős a humánerőforrásigény – az általános bérszínvonal emelkedésével és a fokozódó kereslettel ezen a területen a bérek drasztikusa megemelkedtek.)
- IT költségek jelentősen emelkedtek az általános drágulás, az alapanyagok áremelkedése miatt. Ez mellett a nagyobb teljesítményű erőforrások biztosítása tovább növeli a költségeket.
- Nagy időráfordítást, illetve költséget igényelnek a könyvelési munkához kapcsolódó speciális költségek, amelyek ügyfélre való terhelése nehéz (Pmt, Gdpr, saját folyamatok megszervezése, betanítások stb.).
- Az ügyfelek nem akceptálják a könyvelői díjak emelését – sok esetben még az inflációs hatás is nehezen érvényesíthető (Ha valaki több éven keresztül nem emelte az árakat, nagyon nehéz az utólagos szintre hozás vagy rentábilissá tétel.)

A fenti – idén elsősorban személyes interjúkkal történő figyelemmel kísérés – megerősítette a 2022-ben elvégzett széles körű kérdőíves felmérésnek a tapasztalatait. Az interjúk rávilágítottak még – kiegészítve az előző évben levont következtetéseket – azokra az egyedi problémákra is, amelyek személyenként különbözők (alapvetően a motivációk vagy épp annak hiánya).

A könyvelői munka folyamatos figyelemmel kísérése kiemelt célja a tagozatnak.

1. Fontos annak átlátása, hogy képesek vagyunk-e hatékony támogatási formákkal segíteni az ezen a területen (is) működő könyvvizsgáló kollégák mindennapi szakmai munkáját.

Ebben le kellett vonni azt a következtetést, hogy erőforrás hiányában, illetve a problémák mögötti alapvető hiányosságok, nehézségek miatt ehhez az MKVK Könyvelői tagozata önmagában nem tud jelentős változást generálni. A szakmai szervezetek ezen a területen való összefogása pedig – az eddigi tapasztalatok alapján – szinte lehetetlen.

2. A másik cél az volt, hogy további támogatást adjunk a könyvelői minősítési rendszernek.

Ezzel kapcsolatosan többször is egyeztetünk az Önkéntes Könyvelői Minőségbiztosítási Rendszer (ÖKMR) munkacsoportjának vezetésével, illetve a minősítési rendszerbe való

felvétellel kapcsolatos egyedi elbírálási folyamatokhoz kapcsolódóan. Az ÖKMR tapasztalatai ismertek a T. Elnökség számára, ezért erre most külön nem térnék ki.

A munkánknak publicitást is adtunk, mert két cikket készítettünk a SZAK-MA lap számára a fenti témákhoz kapcsolódóan.

A sokéves gyakorlat szerint 2023. decemberben megrendezésre kerülhet a Könyvelői tagozat és Adótagozat együttes szakmai rendezvénye, amelyben az aktuális jogszabályváltozásokat neves szakemberek interpretálnak. Mindezt az MKVK OK által történő magas színvonalon megvalósuló szervezésben kerül megrendezésre.

Még ebben az évben szeretnénk egy szakmai segédletet kiküldeni a tagozati tagoknak a könyvelési szerződéssel kapcsolatos aktualizálások elvégzéséhez. Ennek célja, hogy rávilágítson

- a könyvelési szolgáltatás mögötti szerződéses viszony fontosságára és
- gondolatokat indítson el a saját szerződések átalakításával kapcsolatosan.

2024 évi tervek

A Könyvelői Tagozat igyekszik – a bevezetőben is említett – időszerű elemző, helyzetfelmérésen alapuló gondolkodást képviselni a továbbiakban is. Igyekszünk a könyvelői munka igen gyorsan változó kihívásaihoz való alkalmazkodást munkákkal segíteni a tagozat tagjai számára.

2024-ben a fentiekben már vázolt HO munkavégzési problémákban történő segítségnyújtást tűzte ki a tagozat maga elé. Ebben elsősorban a tagozat vezetésének személyes tapasztalatai és kapcsolatai révén több helyről is támogatást kértünk és remélhetőleg kapunk is. Ebben a kérdésben az Informatikai tagozattal kialakított jó kapcsolatunk is jelentős segítséget ad számunkra. A kérdéskörben tervezett események:

- szakmai rendezvény – előadó, meghirdetési kör szervezése folyamatban;
- szakmai cikk publikálása a SZAK-MA c kiadványban;
- szabályzat-tervezet összeállítása és a tagozati tagokhoz való eljuttatása.

Továbbra is hisszük, hogy a könyvelői piac tisztulását, a könyvvizsgáló könyvelőknek a minél eredményesebb üzleti lehetőségeket csak magas színvonalú munkával lehet biztosítani. Mindezek mellett továbbra is nyitottak vagyunk minden olyan megkeresésre, együttműködésre, amely a Tagozati tagok, illetve tágabb értelemben a könyvviteli szakma színvonalát és presztízsét támogatják.

Budapest, 2023. november 27.

dr. Sallai Csilla

Könyvelői Tagozat vezetője